

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2012/6930
Karar No. 2013/11723
Tarihi: 04.06.2013

İlgili Kanun / Madde
506.S. SSK/ 79

- **MEVSİMLİK İŞ**
- **MEVSİMLİK İŞTE ÇALIŞANIN HİZMET TESPİTİ**
- **HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE**

ÖZETİ . Mahkemece yapılacak iş; davalı işyerinin uyuşmazlık konusu dönemi kapsayan tüm dönem bordroları ile ücret bordrolarını getirterek, işin süreklilik arz edip etmediği, mevsimlik olup olmadığı, mevsimlik ise sezonun başlama ve sona erme tarihlerinin araştırılarak, işyeri kapsam ve kapasitesinin de belirlenmesi amacıyla mahkemece keşif yapılarak ve ihtilafli dönemin tamamında çalışması bulunan bordro tanıklarının kayıtlı oldukları tarihler de gözetilerek beyanlarına başvurmak, bunların ifadeleri ile yetinilmemesi halinde SGK ilgili il müdürlüğünden, gerekirse zabıta, vergi dairesi ve meslek odası aracılığı ve muhtarlık marifetiyle işyerine o tarihte komşu olan diğer işyerlerinde uyuşmazlık konusu dönemde çalıştığı tespit edilen kayıtlı komşu iş yeri çalışanlarının; yoksa işyeri sahipleri araştırılıp tespit edilerek çalışmanın niteliği ile gerçek bir çalışma olup olmadığı yönünde yöntemince beyanlarını almak ve tüm deliller birlikte değerlendirilerek sonucuna göre karar vermekten ibarettir

Davacı, davalılardan işverene ait işyerinde 25/11/2001-05/02/2006 tarihleri arasında çalıştığının tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalılar vekilleri tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Gözde Aslan tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

Dava, davacının 25/11/2001 - 05/02/2006 tarihleri arasında geçen ve Kuruma bildirilmeyen sigortalı çalışmalarının tespiti istemine ilişkindir.

Mahkemece, davanın kısmen kabulü ile davacının davalı işverene ait 1210811 sicil numaralı işyerinde 28/02/2003 - 13/10/2004 tarihleri arasında toplam 586 gün çalıştığı, 91 günlük kısmının SGK'ya bildirildiği, 495 günlük kısmının bildirilmediği, davacının davalı işverene ait 1040820 sicil numaralı işyerinde 14/10/2004- 31/03/2005 tarihleri arasında toplam 167 gün çalıştığı, 10 günlük kısmının SGK'ya bildirildiği, 157 günlük kısmının bildirilmediği, davacının davalı işverene ait 1210811 sicil numaralı işyerinde 01/04/2005 -05/02/2006 tarihleri arasında toplam 305 gün çalıştığı, 54 günlük kısmının SGK'ya bildirildiği, 251 günlük kısmının bildirilmediğinin tespitine karar verilmiştir.

Davanın yasal dayanağını oluşturan 506 sayılı yasanın 79. maddesi bu tip hizmet tesbiti davaları için özel bir ispat yöntemi öngörmemiş ise de davanın niteliği kamu düzenini ilgilendirdiği ve bu nedenle özel bir duyarlılık ve özenle yürütülmesi gerektiği Yargıtay'ın ve giderek Dairemizin

yerleşmiş içtihadı gereğidir. Bu tür davalarda öncelikle davacının çalışmasına ilişkin belgelerin işveren tarafından verilip verilmediği yöntemince araştırılmalıdır. Bu koşul oluşmuşsa işyerinin gerçekten var olup olmadığı kanun kapsamında veya kapsama alınacak nitelikte bulunup bulunmadığı eksiksiz bir şekilde belirlenmeli daha sonra çalışma olgusunun varlığı özel bir duyarlılıkla araştırılmalıdır. Çalışma olusu her türlü delille ispat kazanabilirse de çalışmanın konusu niteliği başlangıç ve bitiş tarihleri hususlarında tanık sözleri değerlendirilmeli, dinlenen tanıkların davacı ile aynı dönemlerde işyerinde çalışmış ve işverenin resmi kayıtlara geçmiş bordro tanıkları yada komşu işverenlerin aynı nitelikte işi yapan ve bordrolarına resmi kayıtlarına geçmiş çalışanlardan seçilmesine özen gösterilmelidir. Bu tanıkların ifadeleri ile çalışma olgusu hiçbir kuşku ve duraksamaya yer vermeyecek şekilde belirlenmelidir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 16.9.1999 gün 1999/21-510-527, 30.6.1999 gün

Dosyadaki kayıt ve belgelerden; davalı şirketin kayısı ve benzeri kuru meyvelerin ihracatı ile kayısı temizleme işleriyle uğraşan işyeri olduğu, davacının 28.02.2003-15.03.2006 tarihleri arasındaki çalışmalarının kısmen davalı şirket tarafından Kuruma bildirildiği, davacının 2003 öncesi dava dışı başka şirkette çalışmalarının olduğu, bu nedenle 2003 yılı öncesi taleplerinin 5 yıllık hakedüşürücü süreye uğradığı, kısmi bordro tanıkları ile davalı tanıkları beyanlarında; işin mevsimlik olup olmadığı, davacının aralıksız çalışıp çalışmadığı konusunda yaratılan çelişkiler giderilmeden, fiili çalışmanın varlığı yöntemince araştırılmadan, yetersiz ve çelişkili tanık beyanları doğrultusunda davanın kabulüne karar verildiği anlaşılmaktadır.

Mahkemece yapılacak iş; davalı işyerinin uyumsuzluk konusu dönemi kapsayan tüm dönem bordroları ile ücret bordrolarını getirterek, işin süreklilik arz edip etmediği, mevsimlik olup olmadığı, mevsimlik ise sezonun başlama ve sona erme tarihlerinin araştırılarak, işyeri kapsam ve kapasitesinin de belirlenmesi amacıyla mahkemece keşif yapılarak ve ihtilafli dönemin tamamında çalışması bulunan bordro tanıklarının kayıtlı oldukları tarihler de gözetilerek beyanlarına başvurmak, bunların ifadeleri ile yetinilmemesi halinde SGK ilgili il müdürlüğünden, gerekirse zabıta, vergi dairesi ve meslek odası aracılığı ve muhtarlık marifetiyle işyerine o tarihte komşu olan diğer işyerlerinde uyumsuzluk konusu dönemde çalıştığı tespit edilen kayıtlı komşu iş yeri çalışanlarının; yoksa işyeri sahipleri araştırılıp tespit edilerek çalışmanın niteliği ile gerçek bir çalışma olup olmadığı yönünde yöntemince beyanlarını almak ve tüm deliller birlikte değerlendirilerek sonucuna göre karar vermektir ibarettir.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgulara aykırı biçimde, eksik inceleme ve araştırma ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde davalıların bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve karar bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde Bozkurt Zirai Ürün San. Tic. Ltd. Şti.'ne iadesine, 04/06/2013 gününde oybirliği ile karar verildi.

